

Zdravíme pana
F. JANEČKU,
Arizona

50 centů

TELEFONY:

(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII.

THURSDAY, DECEMBER 14, 1989

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK 14. PROSINCE 1989 - Čís. 88

Havel na Hrad

PRAHA - Československo

Nový komunistický ministerský předseda československé vlády Marián Čalfa prohlásil po složení slibu při uvedení do úřadu, že hlavním úkolem jeho vlády bude učinit všechno pro přípravu svobodných a demokratických voleb, protože takové volby za účasti politických sil pak vytvoří státní autoritu odrážející vůli lidu. Čalfa na tiskové konferenci vyjádřil svůj osobní názor, když řekl, že by si přál, aby k volbám došlo na konci června příštího roku. V dočasné Čalfově vládě je deset komunistických ministrů, sedm ministrů bez jakékoliv stranické příslušnosti a vždy po dvou ministrech ze dvou malých a s komunisty od doby puče v roce 1948 kolidujících stran: strany socialistické a strany lidové. Občanské fórum několik hodin po ohlášení sestavy nové vlády oznámilo, že jeho prezidentským kandidátem je vedoucí Občanského fóra dramatik Václav Havel. Po Občanském fórem požadované a skutečně rezignaci prezidenta Husáka musí podle

stávajících ústavních zákonů být nový prezident zvolen parlamentem do 14 dnů. Havel sám uvedl, že kdyby byl zvolen prezidentem, vykonával by tento úřad jen do doby konání svobodných voleb, jak ohlásil mluvčí fóra Luboš Dobrovský. Svůj úmysl kandidovat na prezidenta oznámil také bývalý vůdce komunistické strany v době Pražského jara Alexandr Dubček, ale nemá mnoho šancí. Komunisté a Občanské fórum se dohodlo minulý týden, že bude udržována tradiční rovnováha mezi českými a slovenskými činiteli a navíc že bude dodržována rovnováha mezi členy komunistické strany a nečleny. Protože novým ministerským předsedou je Slovák a komunist, prezidentem by měl být Čech bez příslušnosti ke komunistické straně. Dubček sice byl vyloučen z komunistické strany, ale je Slovák, tedy tyto podmínky nespĺňuje. Za dva první náměstky ministerského předsedy byl zvolen katolický laický pracovník a slovenský právník Ján Čarnogurský a člen

Pokračování na straně 2

Pohraniční stráž blízko Bratislavy používá nůžek, aby odstranila plot z ostnatého drátu na hranici Československa a Rakouska

Z událostí v Československu

(Výňatky z českého i domácího tisku)

Ve většině míst studenti demonstrují za volnou lásku nebo za svobodu projevu. V Praze demonstrují za svobodné obchodování. Nedávno se 100 studentů pražské Ekonomické školy odebralo k budově Státní banky a dožadovali se otevření ekonomického života, směnitélné měny a obrázků prezidenta Tomáše G. Masaryka, zakladatele Československé republiky, na bankovkách. Kolemjdoucí lidé tomu tleskali a potom se připojili ke studentům ve zpěvu národní hymny.

Před divadlem Laterna Magika, kde od svého vzniku sídlilo Občanské fórum od 19. listopadu, byla ve výkladní skříní umístěna televize a na budovu zavěšen tlampač. Ve dne i v noci jsou promítány na obrazovce videokazety o brutálním zákroku proti studentům 17. listopadu, o sovětské invazi v roce 1968, o demonstracích na Václavském náměstí, a kazety s proslovy činitelů Občanského fóra. Před výkladní skříní se ve dne v noci shromažďují lidé, někdy až v počtu jednoho sta, nebo i tří set, kteří v tichosti se dívají na filmy, jež jim nebylo dovoleno shlédnout po 41 let. Nepanuje tam vzrušení, jenom zánícené uchvácení.

Až donedávna podporovatelé revoluce nosili malou stužku v barvách české vlajky. Nyní jsou klopy kabátů posety odznaky s anglickým nápisem 'Havel for President'. Havel je míněn charismatický dramatik Václav Havel, který vede Občanské fórum. Odznaky jsou rozdávány, nikoliv prodávány. Tato revoluce postrádá podnikatelského ducha. V Gruzínské sovětské republice se v kioscích prodávaly protisovětské odznaky. U berlínské zdi podomní obchodníci nabízeli na

Pokračování na str. 3

PP (pražský podzim) 1989

Kapitoly o nové revoluci. Jak ji vidí ti, kteří ji pozorují.
Jak ji vidí ti, kteří jsou jejími tvůrci.

Od našeho západoevropského korespondenta Františka Tomáše

1. - Reportérka rakouské televize Barbara von Coudenhove-Kalergi řekla myslím správně: "Pondělí 20. listopadu vejde do učebnic historie jako den nové revoluce českého a slovenského lidu, protože v tento den dal lid velkým množstvím při demonstracích najevo, že proti němu obušky a policie již nic nesvedou." Pár tisícovek lidí se dá pochytyt a bít, ale ne už desetitisíce, ne už statisíce, ne už čtvrt miliónu lidí v Praze na Václavském náměstí. 20. listopadu se shromáždilo 250.000 demonstrantů okolo sochy našeho drahého světce sv. Václava, a nebylo síly, která by je odradila a která by znemožnila jejich pokojnou ale pevnou akci. Požadavky demonstrantů byly jasné: Demisi! Svobodné volby! Potrestat ty, kteří bili a mrzačili studenty. Potrestat je všechny bez rozdílu a hlavně ty, kteří tuto akci nařídili. Demonstranti také žádají odstoupení 'bandy čtyř: Husáka, Fojtíka, Jakeše, Hofmana' - tedy lidí, kteří jsou odpovědní za duchovní mizérii posledních 20 let.

V mnoha projevech se stále opakuje: zlo posledních 20 let. Jen kardinál František Tomášek mluví velmi jasnou řečí. Ve svém prohlášení žádá reformy a skončení 40leté vlády násilí. Někteří bývalokomunisté a extrémní levice by nám rádi namluvili, že novodobé

Pokračování na str. 4

Zprávy ZE SVĚTA

PRAHA - Československo

komunistické strany a ekonom Valtr Komárek. Oba náměstkové budou spolu s Čalfou řídit ministerstvo vnitra, když bylo zjištěno, že bezpečnostní složky se vymykají normální kontrole. Jakmile bude přesně zjištěn chod věci v ministerství vnitra, bezpečnostní složky budou dány pod přímou kontrolu Jána Čarnogurského. Ministerský předseda Čalfa také slíbil, že přelčení s těmi, kdož se průkazně dopustili kriminálních činů ve spojení s brutálním zásahem proti studentům, který byl nařízen vyššími autoritami, budou konána před nezávislými soudy. Změnu vlády oznámil statisícovému davu na Václavském náměstí Václav Havel, který ale zdůraznil, že revoluci započali studenti, jejichž jediným cílem bylo zastavit násilí, skončit s totalitarismem a diktaturou a že pravda a láska musí zvítězit nad lží a nenávistí.

MOSKVA - Sovětský svaz

Sovětský prezident Michail Gorbačov varoval na uzavřeném sobotním jednání Ústředního výboru komunistické strany, že komunističtí předáci by mohli být zbaveni moci jako se to děje v jiných zemích sovětského bloku, když neuspějí v brzkém rozřešení domácích problémů. Varování zveřejnila úřední tisková kancelář TASS. Z nejménovaného zdroje pak přišla i zpráva, že Gorbačov dokonce se nabídl, že bude rezignovat, když někteří skalní komunisté ve výboru kritizovali jeho nadbíhání západu.

Minulou neděli pak v Moskvě demonstrovalo 5000 lidí na podporu reformních zákonodárců. Policie vytlačila několik set protestujících z Puškinova náměstí poté, co řečníci roztrhali fotografie Gorbačova a zakladatele Sovětského svazu Vladimíra Lenina. Demonstranté také vykřikovali, že chtějí svobodu.

SOFIE - Bulharsko

Minulou neděli se v hlavním městě Bulharska shromáždily desetitisíce občanů požadujících rychlejší demokratické změny, včetně ukončení vedoucí úlohy komunistické strany a rezignaci celého Ústředního výboru strany. Bulharská opozice vytvořila novou skupinu Unii demokratických sil a žádá okamžité rozšíření občanských svobod a přestavbu národního hospodářství. Představitelé opozice trvají na tom, že musí být provedeny další změny a to brzo a rychle. Janko Jankov, který byl uvězněn za dřívějšího bulharského vůdce Živkova pro odpor proti stávajícímu režimu, na shromáždění vyhlásil, že hlas lidu je hlasem božím. K požadování dalších změn dochází poté, co Komunistická strana Bulharska za vedení nového vůdce Petara Mladěnova odstranila z vedení další skalní komunisty a přívržence Živkova, mezi nimi Ivana Paněva, tajemníka sofijské stranické organizace a Jordana Jotova, stranického ideologa. Unie demokratických sil se skládá z deseti nezávislých skupin, které žádají dalekosáhlé politické i ekonomické reformy. Úřední bulharská tisková agentura přinesla zprávu o zrušení výuky marxismu-leninismu a dělení povinných zkoušek z této nauky a to na žádost studentů.

BEIJING -

Čínská lidová republika

Vysocí američtí činitelé - poradce v otázkách národní bezpečnosti Brent Scowcroft a náměstek státního tajemníka Lawrence Eagleburgera se setkali minulou neděli jak s čínským ministerským předsedou Li Pengem a s generálním tajemníkem komunistické strany Jiangem Zeminem, tak s dosud za hlavního vůdce Číny považovaným Deng Xiaopingem, který řekl, že obě země musí obnovit a zlepšit napjaté vztahy v zájmu stability světa a světového míru a navzdory sporům a rozdílnostem v názorech. Scowcroft v odpovědi uvedl, že Spojené státy s tímto hlediskem souhlasí, a že mají zájem spolupracovat s ním v prosazování tohoto hlediska. Vy-

slání vysokých amerických vládních činitelů na návštěvu do komunistické Číny obhajoval jak mluvčí Bílého domu Marlin Fitzwater, tak státní tajemník James A. Baker III., který prohlásil, že prezident Bush chce udržet Čínu v mezinárodním společenství.

Fitzwater řekl, že i když se nezapomíná na zabíjení studentů na Tiananmenském náměstí, že Spojené státy si nemohou dovolit ignorovat Čínu. Demokratický poslanec Stephen Solarz v New Yorku, předseda podvýboru domu zástupců pro asijské zahraniční záležitosti, prohlásil, že prezident Bush opět prokázal větší senzitivitu k zájmům čínského vedení než k aspiracím čínského lidu. Demokratický senátor z Rhode Island Claiborne Pell ohlásil prostřednictvím mluvčího, že v době, kdy svoboda se šíří ve východní Evropě, mělo by se zajistit, aby Spojené státy se postavily za svobodu a demokracii také v Asii, a že americká vláda měla s návštěvou počkat, až se v Číně opět započne s dodržováním základních lidských práv. Pell je předsedou senátního výboru pro zahraniční vztahy.

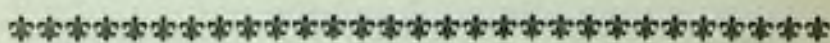
SAN JOSE - Kostarika

Na schůzce prezidentů pěti středoamerických států Nikaragua navrhla, aby pozorovatelé ze Spojených národů ve Střední Americe dostali nové moci a byl jim přidělen personál, aby se mohlo započít s odzbrojováním Amerikou podporovaných protivládních nikaragujských bojovníků za svobodu - contras. Nikaragujská vláda by při demobilizování contras uvažovala o opětném vyhlášení příměří a o zahájení technických rozhovorů s veliteli v Hondurasu umístěných contras.

Nikaragua by prý byla i ochotná podle informací z nezotožněného pramene blízkého nikaragujské delegaci dovolit pozorovatelům Spojených národů ověřit si, že z Nikaraguy nejsou dodávány žádné zbraně protivládním levicovým povstalcům v El Salvadoru. Při zahájení schůzky salvadorská vláda odmítla návrh na příměří podaný levicovými povstanci z Národní osvobozovací fronty Farabunda Martiho a místo toho žádala rebely, aby se zavázali neútočit na nevojenské objekty, a nabídla obnovit vyjednávání s nimi ve Venezuele. Kostarika zase navrhla, aby v Salvadoru bylo uzavřeno příměří trvající od 12. prosince do 15. ledna a tak byl oběma stranám dán čas na započít vyjednávání o trvalé příměří. Rovněž navrhla, aby Spojené národy měly moc ověřovat takové příměří v El Salvadoru. Kostarikánský ministr zahraničí pak navíc podotkl, že je zapotřebí pomoci velmocí pro zajištění míru ve Střední Americe. Rodrigo Madrigal dodal, že oblastní dohody nebudou mít dostatek platnosti tam, kde sporné strany mají úzké vztahy se Spojenými státy nebo se Sovětským svazem. Prezidenti byli uvítáni projevem kostarikánského ministra informací Jorgeho Urbina a pak zahájili soukromé jednání. Na schůzce je přítomen kostarikánský prezident Oscar Arias, Alfredo Cristiani z El Salvadoru, guatemalský prezident Vinicio Cerezo, Jose Azcona Hoyo z Hondurasu a Daniel Ortega z Nikaraguy.

Freedom for Czechoslovakia

Pozvánka na Vánoční besídku

kteřou konají děti české školy
T. G. MASARYK, v Ciceru,
Ill.

V SOBOTU

16. PROSINCE 1989

v 1 hod. odpo. ve své škole v
Ciceru, Ill., 5701 W. 22nd
Pl.

Přijďte se podívat a přivítat
Mikuláše s našimi dětmi.

Vstup je volný a vítán je
každý - velký i malý!

Czechoslovak Daily Herald
Established 1891 *The Denny Hlasatel*
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402
Tel. (708) 749-1891 and 749-1898
Second class postage paid at Berwyn, Ill.

Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):

		KANADA: in U.S. dollars	
		DAILY and SUNDAYS	SUNDAY ONLY
		(Denní a nedělní)	(nedělní pouze)
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)		
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.	3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme dva dolary.

OVERSEAS: in U.S. dollars

3 months	32.00	18.00
6 months	60.00	30.00
12 months	115.00	58.00

prodej trička (T-shirts) o otevření zdi ani ne za 24 hodin po jejím otevření. Občanské fórum nic takového nemá, ani přítažlivý znak jako polská Solidarity.

Jednou z prvních formujících se nezávislých stran je strana zelených. Není to žádný div, protože komunismus přeměnil Československo na jednu z nejznečištěnějších zemí světa. V této době se v Praze snaží k zemi kouř ze spalovaného hnědého uhlí, který vytváří mlhu zastíňující slunce a pokrývající plíce. - Podle zprávy českého tisku založení Strany zelených podpořilo svými podpisy již více než 15.000 občanů. Koordinační přípravný výbor této strany připravuje nyní akční program mající naplnit heslo: Co je ekologické, je i ekonomické. Straně půjde o prosazení řešení současných problémů týkajících se životního prostředí politickou cestou.

27. listopadu se v Brně sešel Výbor církevních a náboženských činitelů v ČSSR, jehož členy jsou zástupci všech církví a náboženských společností. Jednalo se o současné vnitropolitické situace v zemi a církevní představitelé vyslovili podporu požadavkům studentů, herců a dělníků, jak byly formulovány Občanským fórem 25. listopadu. Byl přítomen i ředitel Sekretariátu čsl. vlády pro věci církevní Vladimír Janků, který odpovídal na otázky. Mimo jiné řekl, že se připravují nové zákony, které mají zrušit institut státního dozoru nad církvemi včetně udělování státního souhlasu k výkonu duchovenské činnosti. Janků byl kritizován za to, že k vypracování návrhů těchto zákonů nebyli přizváni představitelé církví.

Do vlasti se vrátil z desetiletého exilu v Rakousku oblíbený herec Pavel Landovský, kterého v Bratislavě pozdravili studenti skandováním: 'Vítaj doma!'. Na náměstí ke shromážděným promluvil i Pavel Kohout, který se tam zastavil na cestě z Rakouska do Prahy po jedenáctileté emigraci v zahraničí. 30. prosince vysílala Čsl. televize rozhovor svého ústředního ředitele Miroslava Pavla se Zdeňkem Mlynářem, bývalým tajemníkem Ústředního výboru Komunistické strany Československa, který se podrobil po sovětském zákroku proti Pražskému jaru v roce 1968 spolu s celým vedením KSČ mimo Františka Kriegera nátlaku Moskvy v otázce normalizace a skončení s reformami. Zůstává však komunistou, i když podepsal Chartu 77 a žije jako emigrant dvě desetiletí v Rakousku. Vyslovil se pro vytvoření tolerantní politické atmosféry ve vlasti a řekl, že nový generální tajemník komunistické strany Karel Urbánek by měl dostat šanci, aby dokázal, že to dovede dělat jinak.

Československá vláda nalezla pro Občanské fórum nové místo - starý, věžičkami ozdobený dům přímo na Václavském náměstí se spoustou místa a kanceláří. Je podstatné, že jde o bývalé úřadovny Svazu československo-sovětského přátelství.

Komunistická strana, která nyní musí získávat hlasy jako každá druhá strana, zřídila svoje první tiskové středisko. V porovnání s ústředím Občanského fóra tam živo jako v úle není. Na středisku se konají občanské tiskové konference s Čechoslováky a zahraničními žurnalisty. Mluvčí strany Jiří Rudolf však zde tráví čas, jak se zdá, nic neznamenajících telefonními rozhovory. Zdi jsou polepeny plakáty s Leninem, obrazy sovětských kosmonautů. U pultu s propagačními brožurami, které nikdo nekupuje, tráví zbytečně čas starý muž.

Malé oltářiky na chodnicích vzniklé po tlučení studentů 17. listopadu jsou s láskou opatrovány. Každý den Češi přinášejí květiny, zanechávají na místě obrázky svatých a zapalují svíčky všude tam, kde byli demonstranté tlučeni. Vosk ze svíček začíná tvořit malé kopečky, ale počet lidí přicházejících uctít studenty neubývá.

Stávkující posluchači žurnalistické fakulty při Karlově univerzitě v Praze diskutovali o nové podobě Svazu čsl. novinářů s předsedkyní Ústředního výboru svazu novinářů Jaroslavou Markovou. Marková se vyjádřila, že svaz novinářů by měl být pozměněn na syndikát, který by se staral především o svobodu tisku, prosazování novinářské etiky a o profesionální a sociální zájmy novinářů. Svaz novinářů má být

nadpolitickou organizací přístupnou všem názorovým směrům. Svaz novinářů se má podle novinových zpráv založit a v nejbližší době vydávat časopis Názor. Předsednictvo Svazu novinářů, které rozhodlo o urychleném započítání prací na svolání mimořádného sjezdu, se obrátilo ke členům dřívější novinářské organizace, kteří byli za své politické přesvědčení perzekuováni a byla jim znemožněna novinářská činnost, aby se vrátili do řad svazu.

Komunističtí členové Svazu českých spisovatelů zasedali, a jak píšou noviny, v bouřlivé diskusi si přítomní vyjasňovali stanoviska k vnitropolitické situaci. V pražském divadle Na zábradlí se také sešli čeští spisovatelé, kteří byli v uplynulých 20 letech vyloučeni z literárního života ve vlasti.

Mluvčí Občanského fóra a katolický kněz Václav Malý prohlásil, že Občanské fórum musí být opatrné, protože komunistická strana by ráda hodila veškerou odpovědnost na bedra fóra a pak je obvinila, že fórum nic nedělá. Vyjádřil dále mínění, že komunistické autority neprovedly reformu svých srdcí. Označil je za politikáře, kteří chtějí zachránit jen sami sebe.

Svého úřadu se vzdal generální prokurátor Československé republiky Ján Pješčak. Pješčak spolu s generálním prokurátorem České republiky Jaroslavem Krupauerem byl požádán generálním tajemníkem komunistické strany Karlem Urbánkem o urychlené prošetření zásahu pořádkových policejních sil proti demonstrujícím studentům.

Jedním ze dvou nových náměstků ministerského předsedy byl jmenován ekonom a člen národohospodářské komise Ústředního výboru komunistické strany Valtr Komárek, který na jedné z tiskových konferencí hovořil o svém postoji k současné politické situaci v Československu. Hovořil o tom, že po roce 1968 se vytvořila nová struktura strany, která se orientovala na politiku represí. Uvedl, že je tu nebezpečí i po rychlém zhroucení se moci komunistické strany, zase jejího vzkříšení. K otázce nové vlády se dal slyšet, že vládu nelze jen změnit a doplnit ji lidmi jako byl Beneš nebo Masaryk, ale že je potřeba změnit celý systém vládnutí, aby vláda spolupracovala se svobodnými odbory, svazy zaměstnavatelů, podnikatelů, s ekonomickým hnutím, humanitními organizacemi a aby hospodářský systém stavěla na tržním systému. A dodal, že když se komunistická strana v tomto směru nezmění, že v ní pak nebude mít co pohledávat. Vytvořila se také nová skupina archivářů, kteří upozornili ministerstvo vnitra na jeho odpovědnost zabránit ničení dokumentů. Pražští studenti se nabídli k hlídání všech důležitých archivů, protože na veřejnost již pronikly nepotvrzené zprávy o ničení dokumentů.

Bývalý vůdce komunistické strany a kdysi v padesátých letech příslušník Státní tajné policie Miloš Jakeš byl spolu s Miroslavem Štěpánem, vedoucím pražské stranické organizace, ze strany vyloučen.

1. listopadu hovořili redaktoři listu komunistické strany Rudého práva na fakultě žurnalistiky Karlovy univerzity se zástupcem studentského stávkového výboru Michalem Sedláčkem a s předsedkyní fakultního výboru Svazu socialistické mládeže Šárkou Kubáčkovou. Sedláček na dotaz odpověděl, že studentům jde především o politické požadavky. Na otázku, zda nebylo možné se stávce vyhnout, Sedláček prohlásil, že nebylo, protože studentské požadavky jsou politického charakteru, byly přímou reakcí na brutální zásah Bezpečnosti a byly vyslovovány už předtím na různých fórech, mimo jiné na studijním fóru zjara na fakultě žurnalistiky a při demonstraci 28. října na Václavském náměstí. Když se redaktoři Rudého práva otázali, zda nebylo možné se před stávkou obrátit dopisem třeba na Ústřední výbor KSČ nebo na vládu či poslance, Kubáčková přímo řekla: "Nevěříme těmto cestám... Nemáme jistotu, že to, co požadujeme, bude vůbec zákonodárným sborem projednáváno." A Sedláček podotkl: "Kromě toho nemáme jistotu, že se v důsledku kritiky nedostaneme do rukou Bezpečnosti. Bojíme se postihu." A na poslední otázku, co takhle tu praxi změnit, Kubáčková jasně prohlásila: "O to nám právě jde."

Mládí to vyhrálo

dějiny našich národů začínají pražským jarem z roku 1968. I když Pražské jaro bylo chvályhodné, není to pravda. Dějiny nesvobody a tím nová kapitola novodobých českých a slovenských dějin začala únorem 1948.

2. - Jak to potvrzují zahraniční novináři jsou komunisté, i bývalokomunisté nad novými událostmi poněkud rozčarováni. Cítí se zaskočení. Pavel Kohout mluvil v rakouské televizi a jeho slova, že to zase a především komunisté musí všechno spravit a dát do pohybu, zněla omšele a zastarale. V Praze se stalo totiž něco, s čím leckdo nepočítal. Není divu, že k davům na Václavském náměstí mluvil především nekomunista Václav Havel a kněz Václav Malý. Jen snad Dubček má šanci na dobrou odezvu. Jiní komunisté, pokud jimi ještě jsou, sotva. V nové revoluci v Československu se splňuje sen těch, kteří vždy věřili ve svobodu. Svobodu nám tentokrát nikdo nenese ze zahraničí ani na stříbrném podnose. Ta se uskutečňuje z vůle lidu a především z vůle naší mládeže. A tato svoboda nemá žádnou 'stranickou' podobu. Hlavní požadavek demonstrujících je: Svobodné volby! To znamená: Ať sám národ ukáže, co si myslí o soudruzích a jejich přísluhovačích.

Na poutní cestě v Římě a v Assisi jsem měl možnost hovořit se stovkami mladých lidí, mladých poutníků z Československa. Byla to a jsou to pro mne nezapomenutelná setkání. Mladí lidé se ptali: Odkud jste? To byla obligátní otázka všech poutníků při různých setkáních. Odpovídal jsem po pravdě: "Přijel jsem z Mnichova. Jsem spolupracovník Svobodné Evropy." Skoro všichni mě tiskli ruce, objímali, děkovali mi. Komunisté se desítky let snažili lidem v Československu vštěpovat, že rádio Svobodná Evropa je hlásnou troubou americké výzvedné služby, štvavá vysílačka, a že naše krajanské noviny se zaprodaly americkému kapitalismu. Ale - hle! Mladí lidé se setkávají s někým, kdo se hlásí k těmto tak zostuzným médiím a objímají ho a drží ho za ruce. V mnoha rozhovorech právě s těmito nejmladšími jsem poznal, jak lze snadno přejít po mostě mezi tou nejmladší a tou nejstarší generací.

"Ptáme se často našich rodičů, proč se tak snadno poddali, proč všechno tak trpělivě snášeli. Vás se ptát nemusíme. Vy jste tu hnusotu odmítli předem. . ." byl jeden z vyslovených názorů. To vysvětluje postoj té celé generace, která stojí dnes v čele dnešního revolučního hnutí doma.

3. - Západoevropský tisk se shoduje v tom, že v Praze se kymáčí poslední bašta stalinismu (vyjme-li se z vývoje Rumunsko). Shoduje se dále v tom, že události v Praze ukazují, že vývoj ve východní Evropě - vývoje směrem k opravdové demokracii - se už nedá zastavit. I kdyby došlo k zvrátům - neměly by už nikdy dlouhé trvání. Lid pochopil svoji sílu a sotva si ji dá vyrvat z rukou. Také - všechna čest našemu lidu. Jak

to zprvu vypadalo, lidé reagovali na hrubé policejní násilí s velkým hněvem. Stačila jiskra a mohlo dojít k nepředvídanému. A přece nedošlo! Demonstranti se chovali neočekávaně disciplinovaně a spořádaně. Mnozí také volali: Nedejte se vyprovokovat! V disciplíně je síla! Jsme proti násilí! Západoevropský tisk a televizní vysílání uvádějí, s jakým jásotem uvítali demonstranti prohlášení kardinála Františka Tomáška: "Už nemůžeme déle čekat! Potřebujeme demokratickou vládu! V této rozhodující chvíli nesmí stát nikdo stranou!" Prohlášení k demonstrantům se četla z balkónu v budově Melantricha, který dala opozici k dispozici redakce deníku Svobodné slovo. To spolu s Lidovou demokracií a k velkému překvapení - s Mladou frontou - zahájilo novou éru svobody tisku v Československu. Svobodné slovo jde na dračku, samozřejmě, že hned v ranních hodinách, jak se objeví, je vyprodané.

4. - Reportér západoněmeckého deníku Abendzeitung píše z Prahy: "Na rozdíl od Lipska a východního Berlína byla zpočátku revolta v Praze především dílem 80.000 studentů a intelektuálů, dělníci se přidávali postupně." - "Ano, tentokrát nám to ukázali Němci", říká reportérovi jeden demonstrant s bradou. "Ne, to bych býval od Průšáků nikdy nečekal!"

5. - Je to však zajímavé, jak se nápisy na transparentech a skandování hesel mezi demonstranty v Lipsku a v Praze podobají skoro jako vejci vejci. Porovnejte sami. Hesla z Prahy: Pravdu o našich dějinách?; Zrušte výuku marx-leninismu na školách!; Respektujte akademické volby!; Jakeše do koše!; Štěpána do džbána!; Žádnou ideologiacii, jen demokracii!; K vánocům-svobodu!; SSSR, konečně náš vzor!; Chceme normálně žít!; Nechceme kůl v plotě!; Kdo, ne-li my, kdy, ne-li ted!; Pendreký do řeky!; Zrušte milice!; Štěpán k lopatě!; Estébáci do dolů!; Zrušte StB! A hesla z Lipska: Privilégie pro všechny!; Představte si, že existuje socialismus, a nikdo z něj neutíká!; Kozel jako zahradník nás bude stát budoucnost!; Ať žije říjnová revoluce z roku 1989!; Po 40 letech bloudění v poušti nevěříme na staré proroky!; Bez víza až na Havaj!

6. - Na audienci, která se konala po kanonizaci svaté Anežky Přemyslovny, řekl papež Jan Pavel II. k českým a slovenským poutníkům: "Ano, svatá Anežka je milá každému Čechu, jak dokazuje i to, že je zobrazena v sousoší sv. Václava na stejnojmenném pražském náměstí, které je už po celé století dějištěm vašich národních dějin." Jak prorocká byla slova Svatého otce! Svatováclavské náměstí bylo dějištěm našich dějin a zůstává jím. Hlavně se tu odehrávaly naše moderní dějiny. . . Tady se nejvíce slavil Masaryk po svém příjezdu z exilu v roce 1918 do Prahy. Tady pochodovali sokolové, orlové, legionáři - při svých sletech a sjezdech. Tady se hrozilo nacistům, když jejich armáda obsadila Prahu. Tady se vítala Rudá armáda v roce 1945, ale i generálové Eisenhower a Montgomery, když přijeli na návštěvu poválečné Prahy. Tady oznamoval Klement Gottwald vítězství svého puče v roce 1948. Tady se v únoru 1948 křížily hrstky protestujících studentů s nakomandovanými davy dělníků z Vysočan. A tady seděli okolo pomníku studenti 21. srpna 1968 a bránili pomník svatého Václava a volali na sovětské vojáky: 'Srabaň!' A tady se upálil Jan Palach. Svatý Václav na Myslbekově pomníku jako by byl ten skutečný ochránce naší země, k němuž se v rozhodující chvíli utíkají hlavně mladí lidé. I dnes jako při sovětské invazi je pomník zasypán kyticemi, jsou na něm desítky nalepených pozdravů, hesel, požadavků. A lidé přinášejí další kytice a stojí nebo klečí. Lidé se u něho cítí jako pod ochrannými křídly. Obracejí k němu své zraky, spínají ruce k modlitbě a pak zatínají pěsti. Svatý Václave, stůj při nás! Svatý Václave a svatá Anežko, pomozte svým dětem! Přimluvte se u Boha za naši zemi! Svatý Václave, potěškej kopí! Tvé tě tak milující děti potřebují sílu a odvahu. . . I v dalších dnech a týdnech. . .

Pro vánoční dárky přijďte k PANCNERŮM do Berwynu

Z Československa a jiných zemí největší výběr KRISTÁLOVÉHO SKLA, též KERAMIKY. Pravé české GRANATY a Jablonecká BIŽUTÉRIE.

Dámské ručně vyšívané BLŮZY, vyšívané OBRAZY Prahy nebo Bratislavy - ZÁŠTĚRY a PENTLE ke krojům. KAPESNÍKY, vlněné SÁTKY a PANENKY v krojích.

Hezký výběr náboženského zboží. Skleněné vánoční OZDOBY na stromek, tři rozdílné KALENDÁŘE na rok 1990 Praha, čl. hrady nebo svatební kroje.

CUKROVINKY, BONBONIERY a vánoční čokoládové OZDOBY k zavěšení na stromek balené v pestrém staniolu. Salonky a vánoční oplatky. Čokoládové KAFÍČKO s rumovou příchutí.

Do KUCHYNĚ: mák, kmín, trhané krupky, sušené hříbky a kuchyňské koření. Mlýnky na maso a nástavce na děláni cukroví. Mlýnek na housku, kráječ knedlíků, strojek na děláni halušek, kuchyňské váhy, formičky na cukroví a bábovky.

Rekordy, kazety, zábavné knihy, slovníky, učebnice a obrázkové knihy pro děti.

Vánoční BLAGOPŘÁNÍ v různých řečích - anglické, české, slovenské a jiné.

TUZEX - potravinové balíčky bez cla nebo peněžní poukázky do Československa - využíváme rychle a spolehlivě. Různé katalogy k dostání zdarma na požádání.

F. PANCNER, Inc.

6514 W. Cermak Road - Berwyn, IL. 60402

Obecní hodiny:

Pondělí-pátek od 9,30 ráno do 6,00 hod. večer;

v sobotu od 9.00 ráno do 6,00 hod. večer; zavřeno v neděli

Tel.: (708) 484 3459

BUY U.S. SAVINGS BONDS

For the current rate call... 1-800-US-BONDS

SINCE 1921... First National Bank of Cicero

Provádí bankovní služby veřejnosti.

Základ spolehlivé společnosti

6000 West Cermak Road.

2500 South Cicero Ave.

Cicero Illinois 60650 Phone 780-5000 Member FDIC

Vladimir Kozlovski

Pokud je mi známo, dokumenty zde publikované jsou dávány k veřejnému nahlédnutí ponejprv. Od samého mládí jsem slyšel o jakýchsi instrukcích dáványch občanům SSSR cestujícím do ciziny k prostudování a podpisu, avšak příležitost spatřit tyto instrukce na vlastní oči se mi naskytla teprve nedávno, když mi byl originál darován: takže nyní i čtenáři mohou do nich nahlédnout.

Kromě směšného anebo neuspokojivého počtu lidí, kteří to podepsali, pamatoval jsem si pouze onu část, kde se po sovětské osobě žádá, aby požádala o přemístění do jiného kupé či kabiny, je-li 'jediná osoba opačného pohlaví v kupé či kabině. Čta celý text nyní vidím, že je v nich, směrnících, bytelný počet nařízen.

Už jen i sám namátkový pohled na tato pravidla zanechává dojem, že tato jsou určena buď pro začínající osnovače spiknutí (nezúčastněte se demonstrací, shromáždění a mítinků, byt' by byly pořádané komunistickou stranou), či pro zaostalce odkudsi z venkova. (Jsou-li v cizině, neměli by se sovětské občane 'chovat rezervovaně', 'přiměřená družnost, spojená s vysokým stupněm politické bdělosti, je nutnou podmínkou pro náležité chování sovětského občana v cizině'); vhodnější by bylo naznačit, jak zacházet s cizokrajnou toaletou a jak jí nejlíp využít, právě tak jako zakázat jíst rybu nožem. Špehománie a paranoia, jimiž dokumenty páchnou, jsou očividné.

"Základní pravidla chování sovětských občanů" byla v tisku v době (Brežněvovy) stagnace (v r. 1983) a celkem 1.000 výtisků jich bylo vytištěno: v době oně lidé cestovali zřídka. Nyní se doby změnil: 'glasnost' je v proudu a podle říjnových statistik Gosdepartementu v době předchozích 12 měsíců 21.000 sovětských občanů bylo v USA. Občané, opouštějící zemi, št'astně porušují všechny body 'základních pravidel', která jsou zřejmě zaostalá.

Od okamžiku, kdy přijal přiložené dokumenty, autor těchto řádků začal s dotazováním se sovětských občanů, shromážděných v New Yorku, v úmyslu zjistit, zda ponižující procedura podpisování 'závazku k dodržování základních pravidel' byla odbourána. Tlumočník generálních tajemníků Viktor Suchodrev si nejasně vzpomínal, že něco podobného podepsal kdysi dávno v padesátých letech, ale od té doby neměl příležitost se s něčím takovým setkat. Nijak to nepřekvapuje, uvážíme-li, že jmenovaný dnes řídí americké oddělení ministerstva zahraničních věcí. Nelze očekávat, že by si procedura tohoto druhu našla cestu až do takových výšek.

Před několika měsíci donutili spisovatelku Tat'ánu Tolstojovou 'Závazek', v moskevské výdejně viz (OVIR - sovětská agentura výdeje viz), podepsat. Podepsala, protože jinak by jí pas k cestám do ciziny, sotva byl vydán, ale protestovala s tím, že nutit k podpisu 'Závazku' odporuje jeho příkazu 'zachovat dobré jméno a vážnost občana SSSR'. Leč valná většina dotazovaných Moskvánů prohlásila, že - alespoň v poslední době - o podepsání něčeho takového je nikdo nežádal.

Až potud by se zdálo, že tato servilní procedura byla odsouzena k zániku spolu se servilním věkem, jenž ji zrodil. Po pravdě řečeno, není to mimo říši možností, že se to stalo jen a jen v Moskvě samé. Nestalo, neboť je tomu měsíc, jak mi jeden občan z Leningradu včera telefonicky oznámil, co dokument podepsal.

Základní pravidla

Základní pravidla chování sovětských občanů dočasně cestujících do kapitalistických a rozvojových zemí z osobních důvodů!

1) sovětské občane, cestující do kapitalistických a rozvojových zemí z osobních důvodů, by měli za svého pobytu v cizině přihlížet k zachování

dobrého jména a důstojnosti občana SSSR, řídit se zásadami morálního kódu budovatele komunismu, být bezúhonní ve svém vystupování, striktně střežit vládní tajemství.

2) Za pobytu v cizině musí sovětské občane projevovat politickou ostražitost, mít stále na paměti, že zpravodajské orgány kapitalistických zemí a jejich agenti se dychtivě pídí po informacích zajímavých odporce SSSR a mohou se pokusit získat sovětského občana, a ukáže-li se ten být jim ku prospěchu, přimět ho ke zradě otčiny. Aby toho dosáhli, mohou využít náchylnosti jednotlivce k pití alkoholických nápojů, k obcování se ženami pochybné morální pověsti, k hazardním hrám, k získávání různého zboží, právě tak jako neopatrnosti, žvanivosti a nedbalosti v úschovně osobních dokladů.

V tomto ohledu by se sovětské občane měli chovat tak, aby nezavdali cizí zpravodajské službě příležitost využít jich ve svém vlastním zájmu. Současně by se sovětské občane neměli chovat rezervovaně. Přiměřená družnost, spojená s vysokým stupněm politické bdělosti, je nezbytnou podmínkou správného chování sovětských občanů v cizině.

V případě, že by se kdokoli pokoušel poskytnout informace takového rázu, že by se týkaly výhradně zájmů Sovětského svazu, anebo získat od sovětského občana takové, projevte potřebnou dávku rozhodnosti, a abyste se uvarovali možným provokacím, nepřijměte žádnou nabídku a osobně hlase každé takové setkání sovětskému konzulátu v zemi svého pobytu a rovněž po návratu domů.

3) Při opuštění Sovětského svazu na cestě do ciziny je vaší povinností, abyste:

* pečlivě přezkoušeli všechny doklady týkající se odchodu, osobně si ověřili, zda doba platnosti pasu do cizí země odpovídá;

* seznamte se patřičně s podrobnostmi svého cestovního plánu, mějte u sebe adresy a čísla telefonu sovětských velvyslanectví a konzulátů vztahujících se k vašemu cestovnímu plánu, abyste se mohli v případě nutné potřeby na tyto obrátit; cestujete-li do zemí, kde velvyslanectví anebo jiná forma zastupitelství SSSR nejsou, musíte mít adresu a telefonní číslo velvyslanectví, mise, anebo konzulátu oné vlády, která zastupuje zájmy SSSR v té či oné zemi;

* opatřte si povolení vyvézt ze země oběživo a pro případ potřeby průkaz o ochranném očkování;

* neberte si s sebou jiné doklady než ty, jichž je třeba k cestě do místa určení a k pobytu tam;

* vylučte možnost vzít s sebou takové doklady jako: stranickou a komsomolskou legitimaci, vojenskou knížku, osobní průkaz, legitimaci člena Sovětského svazu, výplatní a pracovní knížky, doklady o vzdělání, povolení ke vstupu do sovětských agentur a průmyslových podniků, dokumentaci z cest za obchodem, reference, povolení k nošení střelné zbraně, propouštěcí doklady z míst inkarcerace (anebo rehabilitační) duplikáty soudních rozsudků a rozhodnutí, soudní příkazy a jiné doklady vystavené soudními orgány a žalobcem SSSR, jiné doklady a jiná potvrzení na listinách sovětských agentur opatřených kolkem, právě tak jako neuveřejněné rukopisy a tiskoviny bez doprovodných dokladů, zaručujících právo vývozu ze země.

4) Sovětské občane cestující do ciziny by měli striktně přihlížet k požadavkům celních uzákonění a po dobu cestování na území cizích vlád k jejich vytčeným cílům, věnovat pozornost hraničním zákonům a pravidlům, zdravotním a celním úředníkům dotyčných zemí. Požadání, vykažte se svým pasem a zavazadlo podejte k inspekci, aniž byste zavdali příčinu k obvinění ze zatažení něčeho. Je-li při prohlídce zavazadel vyžadován celní poplatek, clo ihned zaplat'te, máte-li čím; nemáte-li peníze příslušné měny, vyžádejte si příjemku na předměty na celnici ponechané, aniž byste se s kým přel. Dřív než zemi opustíte, nezapomeňte si na celnici vyzvednout svůj pas.

V případě osobní prohlídky hraničními či celními orgány, zaprotestujte, ale vyvarujte se konfliktu. Během prohlídky dbejte toho, aby žádné listiny anebo materiály provokativního rázu se nedostaly do vašich věcí. Ve všech případech zabavení předmětů si vyžádejte potvrzení o vykonaném aktu anebo příjemku, z níž je patrné kde, kdy a kým byla prohlídka a konfiskace provedena.

Dopustí-li se při kontrole dokladů, osobních věcí a zavazadel, hraniční a celní personál urážejících, politicky nepřátelských či jiných útoků a akcí, musíte žádat okamžité zakončení jich s tím, že takové jednání nelze očekávat od reprezentantů úředních mocí. O výsledku pak při první příležitosti informujte o faktech prohlídky nejbližší sovětské velvyslanectví anebo konzulát, včetně zabavení předmětů, o urážejícím chování kontrolujících, označení doby a místa a, možno-li uved'te jména nebo jiné charakteristiky těch, co se akcí dopustili.

S povolením Samizdata přel. Richard Hanzlík
(Dokončení příště)

Do Československa 1989

Skupinové odlety každých 14 dní za snížené ceny. Rovněž máme zájezdy do Vídně, Frankfurtu, Mnichova a Říma, také za snížené ceny.

TUZEX, oblíbený dárek Vaším příbuzným a přátelům. Pošlete včas, než bude předvánoční nával. Vyřizujeme také zaslání balíků do Československa.

Návštěvy příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za zvlášť nízké ceny.

Vyžádejte si podrobné informace u

Weber Travel Agency

6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 749-1333

Než trhanovský pán zvěděl, čím se „Chodováci“ těší. Proto poručil, aby mu ty staré listiny vydali. Ale tím byli Chodové ještě více utvrzeni, že majestáty jejich dosud platí. Proč by je pán jinak chtěl! A tak neuposlechli, listů nevydali. Tu Lamminger násilím pohrozil a také násilím chodská privilegia vydral, v Újezdě, kdež byla na ten čas ukryta. Ale všech přece nedostal. Dvě listiny, a to ty nejdůležitější, Chodové uchránili, a také pak začali při s trhanovským Lomikarem, jak Lammingerovi říkali.

Nejprve poslali do Vídně deputaci k císaři, r. 1692. Došly pak noviny, že císař přijal posly vlídně. Mysl Chodů se tím povznesla, důvěra jejich, že právo jejich zvitězí, se utvrdila; prve nežli byl rozsudek vyhlášen, odepřeli trhanovskému pánu všechny služby a nechodili na robotu. Lamminger na ně žaloval a vylíčil všechno jejich jednání jako buřičské a nebezpečné, takže byl na Chodsko vyslán plzeňský krajský hejtman Hora.²

Chodové ze všech vesnic byli svoláni do Trhanova, panského sídla.

¹ Věžné mlčení.

² 1693 v únoru.

Zámecký dvůr bělal se šerkovými župany¹ Chodů. Stáli tu hustě, muž vedle muže; těžký černý širák vedle širáku, sem tam beranice, čapka. Všichni dychtivě očekávali, co jim krajský hejtman ohlásí. Veliká většina jich nadála se jistě veselé noviny, že pře jejich příznivě vyřízena.

V okně nad nádvořím zjevil se posléze pán v dlouhé kadeřavé vlásence, v kabátě zlatem vyšívaném. Byl to krajský hejtman. S ním přistoupil k oknu jeho úředník a ten přečetl Chodům dychtivě již čekajícím úřední vyřízení: Ze svých práv již dávno pozbyli, že jim bylo nařízeno perpetuum silentium, toho že nedbali a tím se provinili, a proto že trestu zasloužili. Nicméně že jim bude odpuštěno, jestliže všeho nechají a budou-li své vrchnosti poslušni.

Chodové byli tím rozsudkem strašlivě zklamáni. Divže se na Lammingera neobořili. Jak smýšleli, pověděl té chvíle mladý sedlák z Újezda, Jan Sladký řečený Kozina, jenž se nad jiné horlivě chodských práv zastával. Řekl krajskému hejtmanu do očí, že nevěří tomu, co jim bylo čteno, ~~peněvadž~~ je proti všemu právu.

A tak neposlechli a při o své svobody vedli dále. Stížnosti jejich odkázány k novému šetření do Prahy k apelačnímu soudu a zároveň nařízeno, aby poslali sedm schopných a řádných důvěrníků k témuž soudu do Prahy. Vedle starého Kryštofa Hrubého, rychtáře draževnského, byl mezi nimi Jan Sladký Kozina, nejpřednější. V Praze však u soudu apelačního nejednali s nimi o starých privilegiiích, nýbrž o neposlušnosti vůči Lammingerovi a výtržnostech, které v jeho zprávách a žalobách náramně vzrostly. Chodové zas dovolávali se svého práva. Na důkaz jeho ukázali ty dva důležité zachované majestáty. Ale soud ustříhl u listin pečete a pergamen rozstříhl, dokládaje, že to vše již nic neplatí, a žádal na těch sedmi důvěrnících, aby se poddali a Lammingerovi, jelikož své vrchnosti, přísahali poslušnost a věrnost. Když tak neučinili, uvěznil je.

Zatím Lammingerův správce Koš, jednaje po přání a vůli svého pána, podráždil násilným jednáním chodské sedláky tak, že se na něj i jeho sluhy obořili. Násilně totiž vrazil v Dražinově do statku Kryštofa Hrubého, aby se tam zmocnil některých psaní od poslů z Vídně sem poslaných. Když rovněž tak chtěl v Újezdě učiniti, shlukli se proti němu. Správce Koš poručil panským myslivcům ve svém průvodě, aby střelili do lidu. Újezdští však Chodováci myslivce odzbrojili, panského purkrabí zajali, a správce Koš — stěží jen ujel na svém koni. To byla voda na Lammingerův mlýn. Ihned si vyžádal vojsko. A vojsko skutečně přitřhlo. Nejprve do Újezda.

Újezdští opustili ves, prve nežli vojáci přišli, a shlukli se v lesích u Hamrů. K nim tam přišli Chodové ze sousedních vesnic. Odtud však ustoupili vojenské přesile do Pocinovic. A tu se strhla bitka mezi nimi a vojskem je stíhajícím.

II

Nejeden z Chodů tu vykřvácel pro zlatou starou svobodu, ale nadarmo. Podlehli přesile. Přes sedmdesát ze zajatých rozestrkáno po vězeních v Plzni, v Týně a ve Štříbře, a bili je jako zloděje a tuláky. Ostatní pak Chodové, ves po vsi, voláni, bylo před samými žněmi, do Trhanova na zámek a tam musili všichni, sedláci i chalupníci, na sv. evangelium odpřísáhnouti, že jsou a zůstávají, oni i jejich potomci, poddanými a robotnými lidmi Jeho Milosti urozeného pana Lammingera z Albenreuthu a jeho dědiců, že všichni uznávají neplatnost svých bývalých práv a majestátů a že nařízené jim perpetuum silenti-

um budou zachovávat.

Těžká byla chůze do Trhanova; zamklí, sklíčení čekali Chodové před kanceláří, až je tam zavolají. Byli již na mysl zkrúšeni, a kdo nebyl, dobře věděl, že všeliký odpor je marný. Temným hlasem odříkávali přísahu, nejedem se přitom zajíkl, nejedem hlas se třásl. Důvěrníci jejich, Kozina, Kryštof Hrubý a ostatní, seděli dosud v Praze v novoměstské radnici. I na ně páni naléhali, aby slíbili panu z Albenreuthu poddanství. A slíbili, když uslyšeli, co se doma stalo. Ale ne všichni. Jen starý Hrubý nepodepsal a Kozina. Ten pánům řekl:

„Lomikar nás může nutit, habysme robotovali; hale kerak mám říct, že naše právo neplatí? Naše právo platí. Dáme to huž na Boha.“

Ti, kteří podepsali, mohli domů. Draževnovský však starý rychtář a jeho synovec Kozina zůstali ve vězení.

Ale Lamminger nebyl ani teď spokojen. Trest, který apelační soud Chodům ustanovil, mu nestačil. Podal odvolání a žaloval ku hrdelnímu soudu. A pochodil dobře. Hrdelní soud rozsoudil, aby Kryštof Hrubý, Kozina a Čtverák, jelikož hlavní a nejpřednější buřiči, byli oběšeni, ostatní pak přední Chodové aby stáli na pranýři a odpykali svou odvahu tuhým vězením.

Ve Vídní rozsudek ten potvrdili až na to, že ne tři, ale jeden má býti oběšen. Zatím starý Kryštof Hrubý, někdy nejváženější rychtář na Chodsku, zemřel v pražském vězení. Zbylo rozhodnouti, má-li býti Čtverák nebo Kozina utracen. A soud ustanovil Kozinu, protože byl „velmi výmluvný, a tudíž nebezpečný a ze všech nejvíce zatvrzelý, nechťje o pardon prositi“.

I převezli ho do Plzně, aby se stalo po rozsudku. Když se blížil den popravy, poručil Lamminger, aby osmašedesát Chodů ze všech vesnic chodských, každý s malými dětmi svými, přišlo do Plzně podívat se, jak budou Kozinu trestat, aby si pamatovali oni i děti jejich, aby se vypravovalo do kolikátého kolena, jak potrestány odpor a rebelie proti trhanovskému pánu.

Sám také přijel do Plzně, aby viděl Kozinu umírat. Ten mužně se chystal na potupnou smrt a těšil se tím, že Lomikar u světského soudu vyhrál, ale tam u božího soudu že vyhraje on, protože jejich věc byla pravá a on že nevinně umře.

V den popravy, bylo 28. listopadu l. 1695, shluklo se v Plzni nesmírné množství lidu domácího a z okolí. Vše se valilo za odsouzeným, za nímž kráčela jeho rodina, jeho krajané, osmašedesát Chodů, většinou vysokých a statných mužů, v pláštech, v kožiších, ale bez čekan. Vedouce děti své kráčeli zasmušile a s lítostí hleděli na nešťastného Kozinu. Dlouhým vězením byl přepadlý, ale šel, vojáky obklopen, pevně a nesl hlavu rovně.

III

Lamminger se z Plzně na trhanovský zámek už ani nevrátil. Poslal rychlého posla ku své paní, by se za ním vypravila, že ji v Plzni bude očekávat. Do trhanovského zámku přijel zase až za rok, na podzim. Všichni, kdož ho viděli, říkali, že se všecken změnil, že je nějak pře-

Průvod se valil z města ven. Buben, černým sukнем potažený, smutně, ztlumeně rachotil a temný jeho zvuk splýval se žalostivým hlasem umíráčku. Za městem na výšině stála šibenice. Kolem ní se vojsko rozestavilo a v prostore jím uzavřené stanuli radní pánové, úředníci; tu také byli důstojníci na koních, krajský hejtman Hora a jemu po boku Lamminger z Albenreuthu.

Sem do té prostory přivedli Kozinu. Kolem se vše utišilo. Smutným tichem jen vzlyk a pláč Kozinovy rodiny a jeho krajanů se ozval. Sám mladý hospodář, stanuv pod šibenicí, políbil kříž knězem mu podaný a naposled se kolem rozhlédl, po svých lidech, po zástupu. A vtom užel mezi důstojníky na koni také toho, jenž byl příčinou všeho, — Lammingera. Kozina se vzpřímil, podíval se mu do tváře a vtom už volal velikým hlasem, jenž se jasným vzduchem mrazivého dne jasně rozléhal:

„Lomikare! Lomikare! Do roka budeme spolu stát před súdnú stolicí boží! Hin' se hukáže, hdo z nás —“

Vtom se velící důstojník vzpamatoval. Obnažený jeho kord se zableskl vzduchem, kat podtrhl a Kozinův hlas umkl. Navždy. Jana Sladkého, nazvaného Koziny, nebylo naživu.

Na smrt bledý hleděl na něj Lamminger, ale již obrátil koně a jel rychle do města. Chodové a lid kolem klečeli a v pohnutí a rozčilení modlili se z té duše za nebožtíka. Plakali a vzlykali nejen lidé z Chodska, nýbrž i cizí, a plni vzrušení opakovali si, jak ten Chod pozval trhanovského pána na boží soud.

padlý. Byl také mrzutější a přísnější. Sám si teď nikdy nevyjel jako jindy, nýbrž vždycky v průvodu. Nedůvěřoval Chodům.

Doma pak, o samotě, přecházel často a dlouho komnatou, patrně neklidný a zamýšlen. I spaní ho opouštělo, a když usnul, sténal a křičival, mučen hroznými sny. Kozinova slova mu nešla z mysli, a počítal čas. Už minul skoro rok, a nic se nestalo. Již se počal utěšovati, že ten sedlák jen tak hrozil. Než přicházely zase chvíle, kdy na něj mysli, musil mysliti, kdy se mu Kozina zjevoval ve snách, bledý, planoucích očí, an ho vyzývá na boží soud.

Aby se povyrazil, zval Lamminger čtené hosty na trhanovský zámek, strojí veliké hony a hlučné po nich hostiny. Chodům však neuvoľnil. Musili robotovati, a když s hostmi honil, musili mu nadháněti zvěř v těch lesích, kdež otcové jejich sami jako páni lovivali. Říjen už minul, nastával listopad.

V ten čas jednou po honě večer seděl s hostmi u tabule; venku se chystalo na bouři. Lamminger byl dobré míry, neboť se poslední dobou zvláště těšil, že Kozina přece jen mluvil naplano; že když do té doby se nic nestalo, že se již nestane, že přečká i listopad, jako již přečkal všechny měsíce. Také byl vínem rozjařen. Již začal nahlas o tom, o čem před lidmi nikdy nemluvil: o lhůtě Kozinou mu dané. Pak se i té lhůtě smál, až posléze zpupně zvolal:

„Ó Kozino, špatný proroku! Rok už tu, ty tam a já dosud tu!“

Ale vtom klesl rázem zpět do křesla.

V ten okamžik se venku rozbouřil víchř, až stromy před okny se rozhučely, v panské komnatě se otevřely dvěře samy od sebe, okna finčela, a jídelnou se brala zvolna bledá postava.

Trhanovský pán už mlčel. Byl bez sebe a oči měl v sloup. Odešel tam, kam ho Kozina vyzval. Páni a dámy kolem trnuli a chvíli se hrůzou. —

Zpráva o Lammingerově smrti rozletěla se Chodskem; všude velebili boží spravedlnost, vzpomínali vroucně na Kozinu a opakovali:

„Boží soud! Boží soud!“ —

Tam v klenečském kostelíku uložili do hrobky pana Lammingera z Albenreuthu, a kletby Chodů šly za ním. Hned po pohřbu odjela vdova po něm s dcerami a vícekrát se na Trhanov nevrátila. Do roka jej prodala, i Kout a Ryzmberk, ostatní panství. —

Statečný Jan Kozina zůstal v zehnané paměti všech svých krajanů, kteří od jeho smrti začali nositi šňůrky černé barvy na svých bílých šerkách na znamení smutku. Chodský lid si podnes vypravuje, jak Kozina „bul nevinne hutracenej, ha že je svatým“.

O JANOŠÍKOVÍ

I

Králova hole' nad širými lesy nad krásnou dolinou horního Hronu, vysoká hora, památná hora. Mocný hřbet její bez lesů, volný; proud větru sotvakdy ztiší se na té slunečné výši. A v slunci a větru, v mhách i za hromných bouří sám na Králově holi stojí kamenný

Pokrač. příští úterý

ZA NÁRODNÍ KULTUROU

JAK SE DOBY MĚNÍ - neuvěřitelné! Přijeli jsme s kapesním slovníčkem v kapse a plni pochmurnosti hledali český protějšek anglické 'service'. Podobných tajů skrývala neznámá řeč více a ty se nejmarkantněji ukázaly na ubohé a zcela nevinné knížечce pana Lorence (nebyl náhodou z Třebíče?). Odložili jsme slovníček v salátovém vydání a nahradili slovníkem poněkud obsažnějším, že už se nevešel do kapsy. Sahali jsme po něm na poličku nebo do knihovny častěji a častěji, až jsme konečně potřebovali větší slovník Česko-anglický, protože nám chyběly výrazy v mateřštině.

S vůní pádícího života v chřípí jsme si zakoupili takového šikulu, abychom našli nejvlastnější význam a smysl anglického výrazu. Vždyť málokterý jazyk vyjádří jedním dechem pod týmž označením ve slovníku úplný protiklad. Teprve v souvislosti se nám z jemných i příkrých odstínů objasní, co chtějí básníci říci.

Pokud jde o mne, ač nejsem básníkem, chtěl bych se zmínit a připomenout, že jsme 'překládali' z jedné řeči do druhé. Většinou jsme takovému způsobu podléhali, byvše dočasně odsouzeni za language barrier. Nejdříve nás postihla otročina doslovného 'přepisu'. Cestu překladatelů lemovaly překrásné zkomoleniny - kupříkladu 'Deer Sir' nebo 'a havey life' (jen tak mimochodem, z tohoto okřídleného rčení se léty vyklubalo imaginární společenství, jehož prezidenta znám; na požádání vydám jeho adresy.)

Byla to nedostatečná orientace ve slovníku, na kterou jsme trpce dopláceli a ve vlastních očích hynuli. Protože mnohý výraz měl zcela jiný smysl v naší mateřštině než v angličtině, vyvolával u Američanů svého času jak rozpaky a tápání, tak i bouře srdečného smíchu. Pak jsme se zasmáli s nimi, ale to už bylo vše vysvětleno a nyní, nyní - co nyní? Domluvíme se snad s více než šesti sty slovy, ale nikdy v angličtině nezdomečkáme v domorodce.

Inu, časy se mění a my s nimi. Pomalu!

Milí čtenáři!

Každý den máme ve zdejších novinách zprávy z Československa a pokaždé tam jsou obrázky velkých manifestací; a tak asi konečně se také Češi probudili. Co si vydupali vlastně není jasné. Zatím se změnila jenom firma, trochu, a náplň zůstala ta samá. Dubček se objevil, či objevili jej a je hrdinou dne. Byl dobře schován v rezervě. Počkáme na výsledek. Tentokrát se to mohou nazvat 'nové vánoce'. Inu, ono všude je něco ve světě - my zde máme volby na dvakrát. První byly 15. t. m. a druhé pokračování bude 17. prosince. A tak do té doby zase nás budou otravovat dvakrát denně skoro hodinu s jejich propagandou. Nu, mají to zadarmo a tak si rádi zatlachají. Ovšem, všichni kandidáti se nezúčastní, jen dva, kteří měli nejvíce hlasů. Nejvíce měl pravcový, ten druhý byl dosti daleko za ním; ale oni tam mají svůj vlastní výčet. Konečně od příští vlády je těžko něco nového očekávat, a když už, tak to asi za nic stát nebude, soudíc podle návrhu nových daní.

Přišla jsem při prohlížení na fotku, kde je zobrazena moje patnáctiletá krása a shledala jsem, že jsem byla v té době jako každý patnáctiletý žabec, docela hezká holka a tak jsem si myslila, že udělám díru do světa. Jenomže udělat díru do světa není tak lehké jako udělat díru na šatech. - Tu díru na šatech a to hned, na zcela nových, které jsem měla poprvé na sobě. Ta byla udělána ve vteřině o osnatý drát, když jsem přelézala u kolejí plot, abych si ušetřila cestu asi o sto metrů. A díra do světa, to už je jiná věc. Obyčejně musí dát život pár pohlavků, aby člověk přišel na to, že si nejdříve musí nalézt k tomu patřičnou cestu, po které se může dát. Někdo na to přijde hned, a druhý je trochu více pohlavkovaný, než se rozhodne. Všechno závisí na různých okolnostech.

Ted' je tady novinka: lidé si nechají posílat na ochranu svých domů lvičata a tygřata. My zde sice máme také dravou zvěř, ale podle zdejšího zákona se nesmí divoká zvířata držet v domech - to je jim cizí. Někdo si dokonce objednal velikého klokana z Austrálie. Ono těch přeпадů a loupeží je tolik, že už lidé nevědí, jak se chránit. Jsou přeпадány celé domy, hotely a nejvíce jsou tím zaměstnáni mladiství. Těm se stejně nic nestane; jestli jsou zavřeni do polepšovny, tak z ní co nejdříve utekou a dělají lumpárnu dál. Jeden patnáctiletý kluk, protože byl za darebáctví mámou potrestán pohlavkem, tak jí řekl, že mu ten pohlavek zaplatí, a šel a pozval si ještě dva kamarády stejného typu - kluci byli plni drog. Šel domů s nimi a vyvraždil celou rodinu. Zůstala naživu jenom dvě malá děvčátka.

Naši proroci na déšť přišli s velkou pýchou na to, že mohou

Osobnost komika

Herec Bohuš Zakopal patřil ještě ke generaci zlaté doby českého divadla, která končila zhruba po první světové válce. Blýskalo se jako vzácným kovem ještě potom, ale určitě ne v původním rozsahu.

Bohuš Zakopal začínal tu lépe známou část kariéry na Vinohradech za Šuberta, odkud si také jeho objev přivlastňuje V. Štech. Listování v divadelní historii popřává setkání s tímto hercem všude, kde se vede řeč o komice a komicích. Tehdy je srovnáván s Frankovským, blahé paměti. Po seznámení se Zakopalem bychom dnes volili přirovnání spíše k Deburauovi - v tváři smích a pod ní pláč. Zákulisní intriky docela běžně přijímané kteroukoliv dobou vždycky zraňují. Zakopal je sklízel snad hojněji než jiní, ale oddanost divadlu mu pomohla překonat každou křivdu, ponížení a ústrk. Tento kultivovaný charakter tyhlety tvrdé oblázky prý polykal neviděn, v ústraní, zcela sám, uzavřený do sebe.

Bylo by velice nesnadné usilovat o seznámení se Zakopalem současné a budoucím zájemcům kterékoliv generace, neboť jediným měřítkem by byl jediný filmový záznam z roku 1913 nebo 14, natočený podle stejnojmenné hry Fr. Langerera "Noční děs". Účinkovali v něm převážně členové vinohradského souboru (se Zakopalem také Růž. Šlemrová, tehdy ještě sl. Machová). V tomto snímku Zakopal prokázal svůj komický um, jaký by obstál před nejpřísnějšími soudci.

Však i na scéně o něm platilo "miloučký a pokorný herec, nejsvědomitější umělec, přední člen divadla vnitřními zvraty těžce postihovaný - hvězda domu, samotářský filosof (zнову se připomíná Deburau), mim tisícerych světél, hlubokého citu, úzkostlivý umělec." To je několik superlativů o herci minulosti, jež sehrála tak důležitou roli ve vývoji českého divadla.

Karel Čapek napsal v roce 1925, že u Zakopala srůstá slovo s hrou. A v nekrologu z roku 1936 že Zakopal nikdy neslevil ani nejmenší gesto nebo akcent.

Z nejmenších detailů svědomitosti nám vyrostli největší z herců. Mezi ně, podle svědectví současníků Zakopal patřil, mezi nimi zůstává ve vzpomínkách, kritických posudcích - a v osiřelých rolích.

Pokračování na str. 12

předpovídat počasí nejen na druhý den, ale hned na celý týden; jenomže jim to vyšlo křivě. Tak hned na druhý den jsem si vyhledala v novinách novou tabulku o počasí a zvěděla jsem, že následující den bude do rána pršet, a to celý den, v neděli že se to zlepší a v pondělí že bude trochu pršet, ale v úterý zase bude lejt, a to skoro celý týden. A zatím v sobotu ani kapka nespádlá, neděle sice byla od rána trochu větrná, ale jinak zase pěkná, a dnes je krásně a vedro. A co bude zítra to teprve uvidíme. Tak se mohou se svou prorockou vědou o počasí vycpat.

Bliží se svátky vánoční, ale obchodníci si nedělají nějaké zvláštní zásoby jako jiná léta, protože nevědí, co se změní nebo nezmění po volbách. Ceny, protože nejsou kotrolovatelné, tak rostou až nad nebesa a stane se, že každý si určí cenu jakou chce, že koupíte jednu věc v jednom obchodě a v druhém vidíte, že ta samá věc stojí buď o několik cruzados více nebo méně. Ale copak má hospodyně v takové uspěchané době sběhat celé město, aby ušetřila pár cruzados? Ty by utratila na jízdném, vlastním autem na benzínu - a vtomhle také máme novinku. Bude se míchat do aut metanol a ten je prý nebezpečný zdraví. Tak nevím, jak zase ten karneval dopadne. Máme ve věděni velmi moudré hlavy. Poštovné, telefon, voda - to se zvyšuje každý měsíc, a jak to bude s pensí se neví. Jsou divné zprávy a myslím, že nám bude navrhnuo, abychom se chodili pást, že ušetříme benzín a peníze, které tedy nebudeme mít. Nu, jak říkala moje maminka, stromy nikdy nerostou do nebe. Vše do času a Pán Bůh na věky. Vyhličky jsou tedy přehořké. Zde si lidé postavili favely na nános, bez varování a bez dovolení, vlastně to dovolení měli, ale ten nános se sesul a s ním se sesuly chatrče a zahynulo asi dvacet lidí a chatrčí vzalo za své čtyřicet. Jeden člověk byl zasypan asi čtyři metry hluboko a druhý osm, ale byli zachráněni.

Záchranných prací se zúčastnila jak policie a hasiči, tak vojsko. Konečně vyšel aspoň zákon, že za zločiny mladistvých budou zodpovídat rodiče. Ale zákon smrti nechtějí povolit. A tak se často stane, že zákon vezmou do rukou lidé, a když to tak půjde dál, tak to bude za chvíli všude.

Na estrádě se utrhlo kus země a autobusy to v noci neviděly a dva plně obsazené lidmi spadly do třicetimetřové propasti. Ovšem také zase byli mrtví. Já jsem si byla jista, že jsem ze všech nemocničních trampot venku, ale kde! Ozval se flebitida (zánět) a arthróza; a flebit znamená mít nataženou nohu a nehýbat se. Neposlechla jsem a nohu mám nataženou hlavně v noci a musí to stačit.

Karneval se připravuje plnou silou a ten, když je a kopaná vyhrává, tak se zde nic neděje a vše je v nejlepší pořádku.

Přeji celé čtenářské obci vše nejkrásnější k vánocům, hodně nadílky, hodně zdraví a redakci a administraci hodně síly a úspěchu v jejich opravdu těžké práci.

Srdečně všemny zdraví

TAMARA z Brazílie

(Třetí týden v listopadu)

Jaroslav Moudrý

Jaké asi budou krátkodobé i dlouhodobé následky přítomných událostí ve střední a východní geografické části Evropy? Nelze podati vyčerpávající přehled všech možností, ba ani nelze se k němu přiblížit. Vzdor tomu budoucnost nám rýsuje přibližný směr a hlavní body, které zatím jsou skryty těsně pod hladinou moře událostí. Stačí jen malý pokles hladiny a jedna loď za druhou budou ztroskotávati na útesech, kterým se říká politická událost.

V nadcházejících rozmluvách mezi Gorbačovem a Bushem někde na nějaké lodi, někde na moři někde před Maltou, soudruh 'demokrat' Gorbačov bude asi nabízet Bushovi rozpuštění Varšavského paktu. Stalo-li by se tak v této formě, nejednalo by se o nic jiného než o primitivní úskok Sověti totiž mají bilaterální vojenské smlouvy s každým jednotlivým členem z plejád svého komunistického nebo rudé střední Evropy.

Cokoliv vzejde dobrého pro svět a Evropu z nadcházející schůzky, nepřinese nic dobrého pro dnešní administraci a republikánskou stranu. Cesty politiky jsou podivné a neohlížejí se na žádného velikána. Nastane-li uvolnění, které bude mít opravdovou podstatu a důvěru veřejnosti, stanou se asi dvě věci: Dojde k redukci zbrojení a republikánská strana ztratí tak důležitý předmět svého programu jako je odpor proti komunismu. Snížení zbrojení nutně přinese hospodářskou ochablost, dokud kapitál nebude schopen se zorganizovat a najít si novou cestu nutnou k svému výboji v mírové výrobě a podnikání. Přímým následkem bude zvýšený počet nezaměstnaných, což v době volební znamená automatickou ztrátu hlasů pro strany v Bílém domě.

Daleko větší následky budou v mezinárodních stycích, přesněji v povstání Spojených států v poměru k Evropě a jejím jednotlivým zemím. Politický strateg republikánské strany, John Sears, říká o tomto problému: "Procházíme nyní dobou, kdy s jistotou najdeme jak mnoho se lišíme od všech druhých. Dokonce i nyní, nasloucháme-li pozorně co lidé v Evropě říkají, odklon od Ameriky je více a více zřetelnější a máte pocit, že Evropa rozhodne o svém osudu bez našeho vedení, nápovědy a tréninku."

Jak pravdivým je názor Johna Searse! Za velkou část této mezery ve znalosti Evropy mají ovšem ti, kteří přišli do Spojených států, měli velkou pusu a argument, že oni, protože jsou z Evropy, všechno znají. Lidé, kteří nevědí, co to byl atentát v Sarajevu (Eisenhower), či kdo to byl poslední ruský car (Reagan), a od nich až po nejnižší buňky společenské organizace, často i podvědomě, vítají každého, kdo ví o Evropě více než oni. Proto vidíme, že vyložené aušus z Evropy se dostává na místa, odkud mohli vzdor své vyložené ignoranci ovlivňovat americké veřejné mínění převážně tím, že "my jsme z Evropy, my to musíme znát..." Většinou tito lidé mají jen to, co si v Evropě přečetli z večerníčku. To však není konec celé historiky. Tito lidé, hlavně pro chabou znalost angličtiny a neznalost života v základních buňkách americké společnosti, dostanou skvělou příležitost v obnovené Evropě! Nyní budou opět vystupovat jakožto experti na Ameriku - i angličtinu, které se ani za několik desítek let nenaučili, s velmi silným argumentem: "Dyt' sem tam žil, tak to znám..." "To turn left make two turns to the right", říkají nápisy na dálnicích. Tito lidé udělají dva kotrmelece, aby se postavili na nohy.

Ano, John Sears má pravdu. Odklon od Ameriky v Evropě bude daleko větší, ale bude to v důsledku nedostatku věrohodných informací. Ameriku opravdu znají jen ti, kteří prošli prakticky většinou fází amerického denního života. To znamená znalost práce v továrnách, v kancelářích, v obchodě; znalost života zaměstnance i podnikatele; znalost organizace odborů, odborných i politických atd. Lidé, kteří seděli jen v místnostech škol či propagandy, nebudou mít významu. Budou jen jako přesazené pelargonie. O nich je však známo, že mnoho lidí po nich dostává nepřijemnou vyrážku...

Vzdor všem těmto nebezpečím žije ve světě mnoho lidí, kteří mohou své staré vlasti pomoci jako nikdo jiný téměř v každém kroku jejího nového života. Pak odcizení těchto dvou kontinentů, které jsou základnou západní civilizace, civilizace křesťanské, nemusí přijít. Budou-li rozumět jeden druhému, jen tak se budou sto uvrátit 'žlutému nebezpečí', které vždy bylo a je tradiční a historickou skutečností. Co přišlo z Asie či Afriky, necht' si tam zůstane, necht' si vybudují svůj svět a nepokládají nás za potravu nutnou k jejich životu a přežití.

Patřili jsme k těm, kteří předvíдали, že se komunistický behemot rozpadne v dohledné době a že se to stane v důsledku příčin vrozených této ideologií nomádů. Historicky každý nomád zahynul, dokud si nenašel stále sídliště a nepřijmul způsob života usedlíků. Rozpad každého režimu je jako mucholapka: nachytá se na ni každý hmyz, který ji obletuje či je v jejím okolí.

Historické události nejsou způsobeny poměrem lidské společnosti k výrobním prostředkům, jak mnoho pitomečků věřilo, věří a pár bude

stále věřit. Nejsou ani způsobeny 'velikány', jak jsme se již několikrát zmínili s použitím citací Tolstého z jeho slavného díla 'Vojna a mír' a citací admirála William F. Halseyho. Historické události jsou výsledkem železných zákonů lidské společnosti a nezáleží na tom, jsou-li, či nejsou-li tyto zákonitosti respektovány.

Lech Walesa, jak všeobecně známo, přijel také na návštěvu do Ameriky. Opomeňme tuctové lovce sensací a notorické pěvce pro něž oslavování kohokoliv je jedinou náplní jejich prázdného života. Kdo je vlastně ten Walesa? Povoláním elektrikář, představitel odborové organizace zvané Solidarita, která se v důsledku neschopnosti socialismu zajistit chleba lidské společnosti, proměnila v podivného křížence odborové organizace a politické strany. Ti se nyní dělí o moc s komunisty. Chleba na stole? Stále není. Bezpečná střecha nad hlavou. Stále není. A tak pan Walesa shání peníze. Investory do polského průmyslu. Jakého? Do polského zemědělství, které by mělo kvéstati na tak úrodné půdě. Je tam něco k investování? Do polské odbornosti. V čem? Do demokratického života? Vždyť tam nikdy žádná demokracie nebyla a kde jsou záruky, že mávnutím proutku lze demokracii stvořit přes noc?

Co konkrétního nabídl Walesa svému národu? Co konkrétního nabídnou národům jiným v podobné situaci odborně nevzdělání amatéři? Až budou lidé padat hladem zaviněným padesátiletým panováním socialismu Hitlerova a Marx-Engels-Leninova, není vyloučeno, že se rozhodnou pro jednu či druhou zvířecí formu. Lidé jsou netrpěliví. Odborů či literatury se nenajedí a odboráři a literáti jsou poslední, kteří by mohli něco udělat mimo rozvíření chaosu.

Walesa zatím nenabídl nic konkrétního, žádné respektování soukromého vlastnictví, žádné svobodné podnikání a žádné záruky hmatatelných svobod. Jen shání peníze, ale ty se půjčují na nákup investičních statků a ne na nákup statků spotřebních.

Zatím polsko-americký kongres vypsál 'dluhopisy svobody' v ceně 100 milionů dolarů. První slib v částce 10 milionů obdržel od státu Michigan, druhý od státu Illinois v částce 25 milionů dolarů. Přímá pomoc od vlády Spojených států má obnášet 657 milionů dolarů pro Polsko a 65 milionů pro Maďarsko. (Částka se stále mění, citujeme vždy tu poslední). Walesa se stal takřka přes noc velmi populární. Mluvil dokonce v kongresu Spojených států. Říkají, že byl pouze druhou osobou, které se dostalo té cti. Za co? Že se komunismus rozpadá v důsledku své vrozené neschopnosti k životu? Neříkejte mi, že Walesa je větší osobností než byl Churchill, Eisenhower, Montgomery, De Gaulle a tisíce jiných, kteří opravdu něco udělali a nebyli jen broukem chyceným na mucholapce historie.

Pan Walesa není ničím jiným než agentem zdechajících bolševiků, jehož úkolem je přinést peníze nutné k přežití jejich idiotské ideologie, alespoň po dobu několika měsíců, než se 'něco' přihodí, než se stane zázrak. Nevěřme nikomu z nich i těch dnešních, dokud nebude obnovena konstituční svoboda, zaručena nezadatelná lidská práva, obnoveno svobodné podnikání a soukromé vlastnictví, dokud nebude zaručena a provedena restituční majetků, dokud nebudou nahrazeny škody spáchané komunisty, za něž ručí všichni, i bývalí členové komunistické strany a dokud nebudou fungovat bez

Pokračování na str. 11

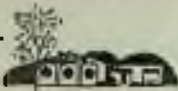
**Ceský národní hřbitov
v Chicagu**

317 přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajauské veřejnosti v Chicagu a okolí.
Pohřívání do země, žehnutí a do krypt MĀSARY-KOVA MAUZOLEA s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika.
Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jaká i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442, 539-8442
5255 No. Pulaski Rd.
CHICAGO, IL 60630

Poslouchajte náš rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

KDO
INVESTUJE -
TEN
BOHATNE

Hledám nemovitosti na prodej!

Kupců je stále dost - procenta
jsou nízká tak, jako v roce
1979.

Mám rodinné domky, nájemní
(apartmentní) domy, obchody.
KOUPE TOHOTO MĚSÍCE:
6.8 akru u Wisconsin Dells
a 'trailer' dům se vším komfor-
tem, blízko jezer a řeky jenom
za 35 tisíc dolarů.

Kdo má rád přírodu a klid,
rád zamění rušný denní život
alespoň o víkendech a dovolené.
Nenechte si ujít tuto příležitost!
Několik českých rodin už tam
v okolí bydlí.

WESTCHESTER

rodinný dům o třech bytech,
3-3-2 ložnice za \$ 249.000

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 W. Cermak tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. 484-4800

Seznámení

Hledám dobrou ženu, která je
také sama, Mně je 65 let, mám
svůj dům a jsem vdovec. Uved'-
te svoje telefonní číslo.

Pište do Hlasatele,
6426 W. Cermak Rd.
Berwyn, Ill. 60402
zn.: "Veselé vánoce"

WANTED TO BUY

Old Toys, Cars, Trucks, Foot-
ball and Baseball Cards, Old
Tins, Coffe, Tea, Tobacco,
Japps Potatoe Chip Cans, Old
Magazines, Cracker Jack Items,
Iron Mechanical and Still
BANKS, Marbles, Old Walt
Disney Items, Lone Ranger,
Batman, Gene Autry, Old Comic
Books, Beer Steins and Glasses,
Old Postcards.

Call NORM at 863-8979
or 447-7955

Help Wanted

Machine operator

Broadview

M/F, steady company, willing
to learn interesting trade.
Full-time employment, good
future. \$5 per hr. Apply at
2655 GARDNER RD.

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstná-
ní? Hledáte seznámení?
Volejte přímo naše odd.
MALÝ OZNAMOVATEL-
Classifield
(312)749-1891 nebo 749-1898

Kde možno koupit Hlasatel:

Austin a Čermák Rd., Cicero.
ve stánku
Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní
Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

Hřbitovní loty

CEMETERY LOTS FOR SALE

Prodám místa na 7 hrobů na
Českém národním hřbitově
za \$2.800 (\$400 jeden).
(312) 725-1336

MISSING PERSON

Looking for relative
LOUIS HAVEL.

He was upholsterer in Cicero
or Berwyn. Very important.
Please call Pat Armbrust
293-3055

Vánoční vyjízďka Sokola Havlíček Tyrš

do

Fox Valley nákupního střediska v
Aurora, Illinois. Výkladní skříně
vám dodají vánoční náladu. Vše
je pod jednou střechou, takže
počasí venku nevadí. K obědu si
vyberete na co máte chuť, neboť
je tam mnoho kiosků s jídlem.
Jedeme ve středu 13. prosince,
autobus vyjede v 9:30 ráno a vrá-
tíme se kolem 2 hodiny odpoled-
ne. Poplatek za autobus je pouze
\$3.50. Reservace přijímá Anna
Baštář na čísle 485-2619.

Na shledanou!

For Rent

"Le Versailles Courts" in Florida

Tired of long cold winter?
Thought, can't afford retirement in Florida?
Don't drive a car?

We have the solution: Join us in the newly
renovated "LE VERSAILLES COURTS",
located in the heart of residential communi-
ties of Seminole-Largo, just 15 min. to the
Gulf beaches, 1 block to beautiful Lake
Seminole, half a block of Alt. 19 - and its
shopping centers.

We offer: efficiency w. shower and kitchen
facilities, 1 and 2 bedroom luxury apts., in
the mini-resort like setting, pool with
whirlpool, shuffle boards, games, air condi-
tioned-heated, all utilities included, linen
service, maid service, coin laundry, shau-
fered car service at nominal cost.

Prices ranging from \$400 per month,
early, weekly, monthly, seasonal available.
Opening in '90.

For reservations call "Le Versailles
Courts" 813-391-6045. Space is limited.

Schůze Poplatnického Spolku

Poplatnický spolek v Berwynu
bude mít schůzi ve čtvrtek 14.
prosince. Oběd bude podáván ve
12 hod. v poledne. Prosím do-
stavte se včas. Budeme se na vás
těšit.

Máme hodně věcí k projednání
na konci roku. Všem nemocným
a členům přejeme brzké uzdra-
vení a veselé vánoční svátky.

Na shledanou se těší ve schůzi
J. Smid, St. Jančík, tajemník

ČESKÁ MUZIKA S TÍM NEJLEPŠÍM!

Tři kazety s českými písničkami - v dobrém
hlasovém provedení a krásným hudebním
doprovodem. 16 nebo 17 písniček na
každém 40ti minutovém pásku s lyrickou
hudbou. Znamenitě jako dárek i na
památku. Cena \$ 8.50 za kazetu plus \$
1.50; za 2 kazety poštovné \$ 2.25, (za
každý druhý pásek přidejte 75 centů). O
seznam nebo objednávku si pište na:

EAST BERNARD CZECH SINGERS,
c/o Martha Viktorin, Rt. 2,
Box 224, East Bernard, TX 77435

Při objednávce pište "Religious" (Christmas),
"Classic" (polky a valčíky) nebo "Listening"
(polky a valčíky)

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverdale, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

(312) 484-1118

marina's BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon - formerly at
26th St. & Hamlin.

now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Naším čtenářům

na vědomí:

Naše kontrola zjistila, že mno-
ho našich čtenářů čte na dluh.
Tento obnos představuje několik
set a my musíme naše účty za
poštovné (vysoké), tiskárnu,
rent, elektriku, pomůcky do stro-
jů, platy (malé) předem platit.

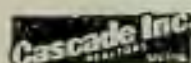
Všimněte si proto lask. data
na první stránce nahoře v pravo
vedle Vašeho jména. Nezapo-
meňte! Prosíme, děkujeme.

Sarasota - Florida

(zdarma) 1-800-237-2258

Chcete sa usadit' na pobreží
GULF of MEXICO?
Spol'ahlivu sprostredkujem
kúpu každého druhu Real
Estate. Mám 15 ročnú
prax.

MARIA BALAZ
Broker-Salesman

2439 Bee Ridge Rd., Sarasota, Fl. 34239

úrad (813) 924-1156
doma (813) 349-1918

BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS

For the current rate call...

1-800-US-BONDS

překážek politické strany založené na uznání konstituční existence politických stran de jure a de facto.

Republikánská strana se dostává do vážné situace, nejen z hlediska vývoje v Evropě a zřejmě porážky komunismu, ale také nezodpovědným plánováním svého programu. Máme na mysli otázku potratu. Z volebního programu nějaký politický novic udělal vlastně referendum na celou spletitou záležitost potratů, aniž by si ověřil, jaký je opravdu názor veřejnosti. Republikáni v nedávných volbách ztratili co se dalo. Nepochopili nepatrnost vlivu církve v praktických otázkách člověka a nepochopili, že je mnoho problémů, které nelze řešit volebním lístkem.

Žádné hlasování nemůže dokázat, že 2 a 2 nejsou 4, že po vodě se chodí a že není mokrá. Přijmutím onoho smutně proslaveného 'metooismu' (já také), postavením se za uzákonění absolutní rovnosti bez kvalifikace pro každou skupinku, která si myslí, že je něco zvláštního, trpěním vykrádání této země Orientem, kandidováním vyložených politických a intelektuálních trpaslíků, jakož i nedostatkem odporu proti všemu zlu, republikánská strana je na ústupu. Nezmění-li svůj program a svůj postoj prohraje nejen kongres, ale i Bílý dům. Ostatně je na čase, aby bud'to dosavadní obě strany byly přeorganisovány ideologicky i prakticky, nebo bude třeba vybudovat nové politické strany. Je jen otázkou, v jakém stavu je kornacení cév této země.

El Salvador se nachází ve stavu zmatku. Je jen další porážkou americké zahraniční politiky. Dle NCC ofensiva povstalců prý překvapila presidenta Bushe. Vláda by nám poplatníkům měla ušetřit peníze a propustit 75 procent svých zaměstnanců, t.zv. expertů, analytů a podobných podvodníků, kteří jsou zácpou její administrace.

Tak zvaní 'Východní' Němci, kteří se nahrnuli do t.zv. 'Západního' Německa, se vrací zpět, což je zcela samozřejmé. Kdyby bývalo nám v roce 1948 nehrozilo akutní nebezpečí pro protikomunistickou činnost, nikdy bychom bývali neopustili svou vlast, své rodiny a své přátele, nikdy bychom neopustili to vše, co bylo našim životem. Žvýkáci guma byla pro nás malou návnadou. Byli bychom však hloupí, kdybychom se bývali nechali chytit rudými zvířaty, kterým dnes někteří lidé podávají ruce, a udělat jim radost.

Ano, lidé se vrací. Ukázali svou moc, nepřítel pochopil a začal ihned vymýšlet další úskoky, aby zachránil svůj život. Kolik z bývalých bolševiků zachránilo své životy zde v Americe? Někdy se opravdu zdá, že je lépe stát na straně toho, kdo je u moci. Tito lidé nikdy neprohrají! Podívejme se na ty Svitáky, Pelikány a jim podobná individua. Nedostatek inteligence není jejich omlouvou.

V nynějším procesu, kdy se hroutí komunismus, kdekdo se prohlašuje či je prohlašován za boha, za vůdce a nepotrvá to dlouho a bude prohlášen osvoboditelem. To není nic nového. Dle některých 'Osvoboditel' prý je programem našeho národa. Jsem zvědav, nají-li se jim národ. Tento byzantismus je největším nebezpečím pro nesčetné ignoranty historie a zvláště pro ty, kteří ještě včera měli v ústech dudlík a v ruce řehtačku. Nejdohlednějším však je, jak nás budou poučovat. Škoda, že ti naši kamarádi, kteří byli umučeni v uranových dolech Jáchymova, na Pankráci, v Ruzyni a ve všech těch institucích socialistické kultury, se toho nedočkali. Jistě by nevěřili, že tento svět, alespoň svět slušných a inteligentních lidí, může nosit takové Svitáky, Pelikány a pod. Zapamatujte si jejich jména. Úplný seznam se všemi jejich počiny přineseme ve vhodnou dobu.

Někdy opravdu člověk neví, je-li nějaký rozdíl mezi politickým lumpem a bohem. Ovšem stará zkušenost nás učí, že každá doba potřebuje své bohy a když je nemá, tak si je udělá.

Bývalý terorista, který nemá od toho daleko, aby nebyl nazýván tímto nechutným názvem i nyní, ministerský předseda Izraele, má prý přijet do Spojených států. Ovšem jeho jméno, i když není důležitým, je Šamír. Jak se zdá, je skutečným ministerským předsedou Spojených států. Chce si být jist, že PLO bude vyloučena z případných jednání o 'mír' v Palestině. Republikánská administrace si hraje s ohněm. Tak jako svým kladným postojem k zákazu potratů i pro ženy a děti, které byly znásilněny, či staly se obětmi krvesmilství, strana ztratila letošní volby, tak utrpí další ztráty svým postojem k palestinské otázce.

Sympatická ministerská předsedkyně Velké Britanie, paní Margaret Thatcherová je ve zřejmých politických potížích. Dle výzkumu veřejného mínění její popularita klesla na nejnižší bod v době posledních devíti let. 'Dvě třetiny voličů si přejí její resignaci před příštími volbami, které se mají konat v polovině roku 1992', píše nedělní Observer. Z tohoto počtu 44 procent si přeje její okamžitou

resignaci. Způsob jejího vůdcovství strany se změnil a byl poškozen hašteřivým tónem, kterému mladší členové konzervativní strany silně odporují.

Madame Thatcherová je však ostříleným politikem. Aby odvedla pozornost od svého upadajícího vlivu a svému odporu proti větší integraci Velké Britanie do Evropského společenství, obrátila pojednou svůj zájem k východní Evropě. Přesladkým tónem mluví o událostech v komunistických zemích a do nebe vychvaluje Gorbačova. Jak však je dobře známo, britská veřejnost je vysoce politicky vyspělou a nedá se tak snadno oklamat, jako většina národů na evropském kontinentě.

Matematika o obětech nacistického řádění v koncentračních táborech je opravdu velmi komplikovaná. Dle zpráv HN CNN jedna šestina polského lidu včetně židů ztratila své životy v Osvětimi. Dovede někdo vypočítat z této číslce, kolik bylo v Polsku obyvatelstva a kolik z toho bylo židovského vyznání? Není třeba ani vzít v úvahu ty, kteří utekli do Sovětského svazu, ale byli počítáni do ztrát.

Dle Gorbačova 'socialismus není mrtev...' a dále pak varuje před 'exportem kapitalismu na východ'. Vrozená pitomost socialismu je nahraditelná i obyčejným anarchismem, ale Gorbačov se nechce této pitomosti zbavit. Také v jeho reformačních návrzích, z nichž některé předstihují i rámce perestrojky, neslyšeli jsme ještě zmínky o parlamentární ústavní demokracii založené na neregulovaném množství politických stran.

Dvě třetiny Brazilčanů žijí v chudobě. Obr má své potíže. Jedna z nejbohatších zemí světa je zadlužena až po krk. Ovládána románským temperamentem, kterému národohospodářské teorie a logické politické myšlení jsou 'španělskou vesnicí', padá hlouběji a hlouběji do společenské a politické propasti. Výsledkem této situace může být jen sociální převrat a zrození diktatury, která jen na chvíli může potlačit propuknutí nekontrolovatelného chaosu.

Celá Jižní Amerika je vlastně přežitkem feudalismu zasetého Conquistadores a svatou inkvizicí. Ačkoliv Evropa se historicky zbavila středověku v roce 1789, středověk stále souží Jižní Ameriku a vystrkuje své rohy politické, hospodářské, mravní a filosofické. 'U každé vesnice, šibenice. U každého města, gheto. Na místo justice, inkvizice, tak tedy vypadá středověk...' (V + W).

Horká válka ve Střední a Jižní Americe

Rev. James Colbert

Je-li studená válka, jak mnozí lidé tvrdí v Pánu, horká válka ve Střední a Jižní Americe jede na plné obrátky. Současně s tím, jak jsme se se Sergejem chystali vyrazit na cestu do Kostariky, Panamy, Peru a Chile s úmyslem zaranžovat protikomunistické semináře, jsem se cítil dosti nespokojen. Toho, že se vydáváme do neklidných vod, jsem si byl dobře vědom. I když vím, že je nemožné vyvarovat se všemu nebezpečí, do hrobu se mi nijak nechce, tudíž se vždycky snažím riziko, spojené s protikomunistickým bojem v celém světě, pokud možno omezit. Jsem křesťan tělem i duší a jako takový jsem obeznámen s tím, co bible učí - Čiň vše, co je v tvé moci a co se líbí Pánu Bohu, načež ho požádej o pomoc. Za příklad uvedu, že Ježíš nevzkřísil Lazara z mrtvých dřív, pokud kdosi neodvalil hrobní kámen. Pokračování na str. 12

When you have questions
about investing...
see the
Banking Professionals.

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to you, needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road Cicero, Illinois 60630 6501 West Ogden Avenue Cicero, Illinois 60630 Phone 616-7000

FDIC

Arne Novák

Je tomu dlouhých padesát roků, když 26. XI. 1936 zemřel známý historik a literární kritik, dr. Arne Novák, Šaldou před pár roky zvaný romanticko-nacionalistickým tradičníkem.

Ty tam jsou dny reků, kteří do sebe bušili pery, máčenými v krvi a inkoustu, protože v té době byla kritika otevřená, nezměkčilá, ba tvrdá a nesmlouvavá, šermířskou záležitostí. Není už tak vzdělaných kritiků, že boje na úrovni ustaly? Nebo naše literatura dosáhla bodu, od kterého již není třeba kritisovat, jenom věcně recenzovat? Básníci jsou do jednoho na Parnassu?

At' je nedostatek Nováků a Šaldů zapříčiněn čímkoliv, tím více vyniká bohatost jejich znalostí ze studia ve světovém měřítku. To jest ovládnutí jazyků, znalost světové literatury v originálech, historické souvislosti, filosofie, vše. Kdo řekne o knize a jejích kladech takových a takových, je to jeho osobní názor, nikoli kritika. Tím se zdaleka nestává kritikem, protože kritik analyzuje literární práci po všech viditelných stezkách a ví, kudy si posvítit až na "odvrácenou stranu". Teprve pak oprávněně poukazuje na hodnoty či nedostatky díla, čímž přispívá k uměleckému růstu čtenářstva. Kritik nekritisuje v obchodním zájmu nakladatelů.

Není sporu, že Šalda býval objektivním znalcem a své doby kriteriem často odmítaný, ale nenechal se strhnout k zaslepenosti. To se ale stalo Arne Novákovi v knížce "Pražské baroko" (Fr. Borový, 1933). V ní se neudržel a tepal na několika místech církev, ačkoliv právě rozmachu církve té doby Praha děkuje za dnešní tvář. Skutečnost, že vliv církve na vnější život byl neméně silný než v oblasti vlastních zájmů jednoduše přehlédl. Soudě o umění však vynikal objektivitou.

Jeden z Novákových spolužáků ho charakterisoval slovy "malý, hovorný, živý, až přeživý muž měl fenomenální paměť a široký okruh zájmů, nevyjímaje výtvarné umění. Překotně chrlicí věty, mnoho-mluvný, stále parátní, vždy vzrušený jakoukoliv otázkou, neboť nestvůrné množství jeho vědomosti zasahovalo do všech oborů." A na jiném místě ještě, že velmi miloval Šaldu, kterého upřímně ctil... a rozbíhal se pořád do neurčita, bez programu.

Abychom se dokázali po půl století Novákovi přiblížit i ve smyslu jeho osobního života, ne jak ho známe především z kolbiště kritiků, dejme slovo nakladateli, který s Novákem přišel do velmi úzkého styku, vydává jeho práce: "... připojeno několik článků z novin, jak Arne Novák neustával povzbuzovat kleslé mysli a zápasit s nebezpečným sklonem k resignaci, který leckde s obavou a s úzkostí pozoroval. Z té doby také vycházely jeho proslovy rektorské k posile českých srdcí a myslí, k nimž v osudném roce 1939 využíval všech promocií, neb noviny po 15. březnu byly uzavřeny povzbuzujícím či protestujícím projevům. Nezachovalo se z nich nic, protože Arne Novák je všechny promluvil spatra." Tato slova náleží dr. Štorch Marienově osobní zpovědi v souvislosti s knihou "Zoufalství a víra", která mohla vyjít až v roce 1947. Tak popsal Novákovu reakci na národní katastrofu z doby pro národ víc než kritické.

Paní Jiřina Nováková tuto knihu redigovala a se steskem připomínala, že v těch dnech už byl její choť upoután nemocí na lůžko a že se proměnila tato neblahá situace v okamžik smrtelný, ale že zcela nepochybně uchránil manžela před koncem daleko horším.

Právě tohoto smutného dne před padesáti lety prof. Arne Nováka vzpomínáme nejenom jako věhlasného kritika a pedagoga, současně jako příkladného vlastence se všemi lidskými přednostmi i nedostatky, jichž se dopouštíme bez výjimky každý, nebo těžíme ze svých vloh a přesvědčení.

Stěna nářků rozděljuje Kostariku a Nikaraguu. Členové rodiny v Kostarice čekají na ty v Nikaragui

Horká válka...

COMMUNISM
KILLS

Muž s čepicí na hlavě je uprchlík z Nikaraguy, který čeká v naději, že přijde jeho žena

Vím, že komunisté jsou učení, že na násilí je třeba jít vědecky, a že dřív, než se do násilné akce dají, musí dobře uvažovat o tom, co to bude stát a co to vynese. Lenin to zdůraznil a učil, že za normálních okolností za v mimorevoluční situace, náklady vynaložené na jednotlivou akci přesahují prospěch. Za revoluční situace, nicméně, násilnosti a vraždění jsou na pořadu dne.

Ježto jsme měli namířeno do krajů, o nichž komunisté mají za to, že jsou ve stavu revoluce, snažil jsem se jít na věci opatrně. Náš první seminář se konal kostarickém městě Liberia, ležícím necelých 50 kilometrů jižně od nikaragujských hranic. Fakta o tom, že sandinisté nejednou hranice překročili a v kraji natropili mnoho škod na majetku, životů lidí nešetřivše, rozhodl jsem se z opatrnosti zavolat oblastního velitele bezpečnostního oddílu a informovat ho o tom, čím se budeme zabývat. Poděkoval a slíbil pomoc, kdyby jí bylo třeba.

V úterý 3. října v 9 hod. náš první seminář začal. 600 lidí se těsnalo uvnitř v budově, ostatní venku a poslouchali dveřmi a okny. Po něčem, co by vzbudilo výtržnost, nebylo ani stopy. 24 kostelů spolupracovalo na propagaci semináře, a byli jsme zahrnuti posluchači hojnými projevy vděku. Slíbili nám, že o tom co se dozvěděli, budou informovat své přátele.

Zed' nářků

'Zed' nářků', o níž se chystám psát, není ve světě tolik známa jako ona berlínská, avšak je opravdovou bariérou mnoha Nikaragujcům. Vždy, jakmile si komunisté tu kterou zemi podrobí, hodně lidí uteče (... jak my sami víme z vlastní zkušenosti. Překl.) a právě to se dodnes dělo - a běžně děje - v Nikaragui. A tak, úměrně s tím, jak úteků přes hranice přibývá i počet rozdělovaných rodin v Kostarice vzrůstá. O nedělich bývá na hranici podél Zdi nářku živo a o slzy není nouze, když se tu členové rozdělých rodin setkají. Ti z nich, kteří žijí v Kostarice, přinášejí s sebou pytle a koše s potravinami a zde je předávají těm, kteří zůstali doma, v sandinistické Nikaragui, kde mají nouzi o všechno kromě nouze a strachu.

'Zed' nářků' je ve skutečnosti plot zhotovený z nýtovaných článků řetězu. Otvary v něm jsme měli možnost promluvit s některými z Nikaragujských, ustrašenými stvořeními, jež se bála promluvit.

Uprchlík

Dostal jsem se do hovoru s jedním starším Nikaragujcem na kostarické straně plotu; přecházel neklidně sem a tam, očekáváje svou ženu, jež se sem měla dostavit s doklady, které by jí, jak doufal umožnily

spojit se s ním zde v Kostarice. Dříve vlastnil v Nikaragui půdu a něco dobytka, teď však čtyři měsíce jsou tomu, co žije v Kostarice. Zprvu se zdál být podezřavý a skoupý, avšak postupně se mi podařilo získat jeho důvěru, především tím, když jsem mu řekl kdo jsem a co tu pohledávám. Že jsme přátelé. Rozvyprávěl se o tom, jak svízelné poměry panují v jeho rodném kraji, jak se lidé bojí hovořit a vyjádřit své názory. V tu chvíli jsem nemohl než si myslet, "Jsou-li lidé natolik zastrašení, že se bojí mluvit dnes, jak mohou být bližící se volby poctivé?"

Nelze než očekávat, že členové sandinistických 'výborů pro obranu revoluce' budou v den voleb očividnější. Jsou to oni, kdo vydává, anebo zadržuje, přidělové lístky na potraviny. Kolik občanů si dovolí risknout postavit se jim, a když tak některý z nich učiní, kdo se postará o jeho hladovou rodinu? Náš nový spojenec také uvedl, že členové 'výborů' těž otvírají poštu a odposlouchávají telefonní rozhovory.

Sandinistický voják

Mluvil jsem u 'zdi' s jedním nikaragujským vojákem a zeptal se ho, je-li sandinista. Rekl, že je. "Znamená to" na to já, "že jste marx-leninista?" Nejsm si jist, rozuměl-li významu. Pak jsem se ho zeptal věří-li v Boha, načež odpověděl, že v Boha věří, že je katolík.

Komunisté mohou zneužívat, a také zneužívají, křesťany k svému prospěchu. Jejich hlavní zbraní v podvádění a vykořisťování křesťanů je 'osvobodovací teologie'.

Moc podvodu

Jednoho z přítomných, který tu čekal na svou ženu, jsem se zeptal, zda podporoval sandinisty v jejich boji o moc. Ovšem, řekl, slíbili nám hory doly.

Znovu jsem si uvědomil, jak důležité je seznámit lidi v zemích, v nichž ještě komunisté nezískali kontrolu, s tím, jak komunisté užívají klamu, úskoků a nekalých způsobů k svému účelu. Aby se dostali k moci, slíbí osvobození, ale namísto toho přivodí zotročení; slíbí hojnost, ale namísto ní přivodí chudobu.

Panamský zmar

Semináře pro Panamu byly již rozvrženy, ale vojenské spiknutí, pokoušející se o svržení Noriegy, se konalo den před našim příchodem. Rozhodli jsme se odcestovat nejdříve do Peru a odtamtud do Chile. O tom však zase někdy jindy, zbude-li čas.